

ارزیابی آموزش از دیدگاه اساتید و دانشجویان در دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه هنر*

پیونیک سیمونی

استادیار گروه معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه هنر، تهران، ایران (نویسنده مسئول مکاتبات)

E-mail : p.simoni@art.ac.ir

مریم عباسی

پژوهشگر دوره دکتری طراحی فضا، دانشگاه صنعتی دورتموند، دورتموند، آلمان

E-mail : maryabasi10@gmail.com

چکیده

دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه هنر همانند دیگر دانشکده‌ها نیازمند ارزیابی مستمر کیفیت آموزش خود با توجه به برنامه‌های درسی و اجرای آنها، میزان ارتباط با مسائل واقعی حرفه و مسائل مورد توجه روز و همچنین دیدگاه اعضای هیئت علمی و دانشجویان در مورد میزان موفقیت آموزش‌ها است. ارزیابی کیفیت آموزش در تمامی گروه‌های آموزشی و مقاطع تحصیلی دانشکده به تفکیک هر رشته/مقطع و به صورت تجمیعی در کل دانشکده، هدف این پژوهش است. تعیین میزان قوت و ضعف آموزش در زمینه‌های مختلف مربوط به رشته‌های آموزشی مورد نظر است. سامانه تحقیق کیفی و روش پیمایشی، با استفاده از ابزار پرسش‌نامه برای جمع‌آوری اطلاعات و آمارهای توصیفی و استنباطی برای تحلیل آنها انتخاب شده است. طبق نتایج به دست آمده زمینه دانش نظری، هنری و فلسفی در دانشکده در بالاترین سطح و مهارت‌های فنی و اجرایی در پایین‌ترین سطح از نظر همه گروه‌های پاسخ‌دهنده ارزیابی شده است. آموزش‌های دانشکده از نظر اکثر پاسخ‌دهندگان، در فراهم کردن زمینه مناسب ورود به حرفه و فعالیت پژوهشی دارای کاستی هستند. بیشترین اختلاف نظر در مورد نیاز به تکمیل آموزش‌ها در زمینه دانش روزآمد و تکنولوژیک و دانش علمی و حقوقی مشاهده می‌شود.

کلیدواژه‌ها: آموزش معماری، آموزش شهرسازی، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه هنر، ارزیابی آموزش

* این مقاله برگرفته از طرح پژوهشی با عنوان «تعیین محتوای مبتنی بر نیاز و برنامه برای آموزش‌های آزاد دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه هنر» است که در دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه هنر، در سال ۱۳۹۹ انجام شده است.

مقدمه

این مقاله مستخرج از طرح پژوهشی آموزش‌های آزاد دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه هنر است که با بررسی و ارزیابی -دیدگاه‌های مختلف اعضای هیئت علمی و هیئت علمی مدعو دانشکده، دانشجویان و دانش‌آموختگان، حرفه‌مندان و مسئولان، دفاتر مهندسان مشاور و طراحی، نمونه‌های مشابه داخلی و خارجی و تجربه شرکت‌کنندگان دوره‌های آموزش‌های آزاد دانشکده، انجام شده است. این مقاله تنها بر بخش ارزیابی آموزش دانشکده از نظر اساتید و دانشجویان متمرکز است.

امروزه شرکت در دوره‌های آموزشی آزاد به یکی از امور عادی در زندگی آموزشی دانشجویان تبدیل شده است و در این آموزش‌ها، عرضه یکی از مهمترین عوامل تاثیرگذار بر انتخاب دانشجویان است. به این معنی که آموزشگاه‌هایی که کلاس‌های آزاد برگزار می‌کنند، تصمیم می‌گیرند که دانشجویان به کدام مهارت تکمیلی نیاز دارند. اگرچه تصمیم آنها ممکن است حاوی بازخوردهایی از فضای کار یا دانشگاه باشد، اما به طور قطع منعکس‌کننده بررسی جامعی در فضای حرفه‌ای و دانشگاهی نیست.

تعریف طرح پژوهشی آموزش‌های آزاد دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه هنر با هدف سامان دادن به این آموزش‌ها با پشتوانه‌ای پژوهشی آغاز شد، اما با مغتنم شمردن این فرصت، ارزیابی وضعیت آموزش در دانشکده بسیار گسترده‌تر و عمیق‌تر از نیاز آموزش‌های آزاد، مورد توجه قرار گرفت؛ به نحویکه نتایج آن برای این دانشکده و دانشکده‌های دیگر معماری و شهرسازی قابل استفاده باشد.

بخشی از پژوهش که در این مقاله ارائه می‌شود با رویکرد آسیب‌شناختی درباره آموزش معماری و شهرسازی، یعنی شناسایی فاصله وضع موجود با وضع ایده‌آل، از دیدگاه جوامع مورد پرسش انجام شده است. این بخش از نظر روش جمع‌آوری اطلاعات پیمایشی است و در آن منحصراً از پرسش‌نامه استفاده شده است.

نتایج پژوهش عبارت است از نقاط قوت و ضعف کلی آموزش در دانشکده، نقاط عطف و قابل توجه در مورد رشته‌ها، مقاطع، ورودی‌ها و یا گرایش‌های مختلف یک رشته و در نهایت اشتراک و تفاوت میان دیدگاه‌های اساتید و دانشجویان در این زمینه‌ها. نتایج به دست آمده با توجه به شرایط زمینه‌ای، مورد تحلیل تفسیری قرار گرفته‌اند که لازم است مورد توجه گروه‌های آموزشی دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه هنر قرار بگیرد. دیگر دانشکده‌های معماری و شهرسازی نیز می‌توانند از نتایج کلی این پژوهش بهره ببرند و مباحث مطرح شده را با شرایط دانشکده خود مورد بررسی تفسیری قرار دهند.

روش پژوهش

پژوهش حاضر، کاربردی است و نتایج آن می‌تواند به صورت مستقیم مورد استفاده قرار بگیرد. پژوهش همچنین از نظر وسعت، کل‌نگر است و در حوزه‌های مختلف به مطالعه می‌پردازد و از نظر عمق، ژرفانگر است. اگرچه بسیاری از مطالعات به صورت کمی انجام شده‌اند، اما پژوهش از نظر سامانه تفکری، کیفی است و با استراتژی طبیعت‌گرا (گروت و وانگ، ۱۳۹۴، ۳۲) تنظیم شده است، بدین معنا که تمامی داده‌های جمع‌آوری شده، مورد استدلال کیفی و تحلیل با توجه به اطلاعات زمینه‌ای قرار می‌گیرد (اسلامی، ۱۳۹۲، ۴۶). از آنجا که پژوهش به دنبال مطالعه دیدگاه گروه‌های مختلف مخاطب و ادراک وضعیت موجود و نیازها است، به طور حتم، از نوع هنجاری لحاظ می‌شود (لنگ، ۱۳۹۰، ۸۳). در نهایت پژوهش بیش از آنکه روایی باشد، محتوایی است، زیرا بیش از بررسی روندها و روش‌ها به دنبال ارزیابی محتوای آموزش است.

یکی از مسائل مطرح در اتخاذ روش پژوهش، تعیین رویکرد در نیازسنجی پژوهش است (مفیدی، ۱۳۹۶، ۱۱). با توجه به ماهیت وابسته بودن حوزه آموزش‌های تکمیلی به حوزه آموزش، رویکرد اصلی پژوهش حاضر،

رویکرد آسیب‌شناختی است و در محدوده تعیین‌شده، در جستجوی فاصله وضع موجود با آنچه که انتظار می‌رود، خواهد بود. استراتژی پژوهش، کیفی است اما از نظر روش، ترکیبی از روش‌های کمی و کیفی مورد استفاده قرار می‌گیرند. روش گردآوری اطلاعات، میدانی و از نوع پیمایشی (سرمد و دیگران، ۱۳۹۵، ۸۵) با استفاده از ابزار پرسش‌نامه است.

از نظر تحلیل کمی داده‌ها، تحلیل‌های توصیفی و تحلیل‌های قیاسی با بهره‌گیری از روش‌های تحلیل توصیفی مورد استفاده قرار گرفته و در مورد نتایج این داده‌ها، روش استدلال قیاسی ابزار اصلی تحلیل بوده است. تمامی تحلیل‌ها، چنانکه از ذات کیفی پژوهش بر می‌آید، مورد تفسیر زمینه‌ای قرار گرفته است. از نظر محدوده زمانی و جغرافیایی، پژوهش کاملاً محدود به زمان حاضر و کشور ایران است.

محدودیت عام پژوهش، محدودیت‌های متعارف کاربرد ابزار پرسش‌نامه^۱ از جمله برداشت‌های شخصی، عوامل احتمالی محدودکننده صداقت پرسش‌شوندگان و مانند آنها است. با توجه به این مهم و بنابر تنوع گروه‌های مخاطب، تمام ملاحظات لازم برای به کمینه‌رساندن اثر این محدودیت از جمله تنظیم شفاف پرسش‌ها، ارائه پرسش‌نامه‌های پایلوت و تکمیل پرسش‌نامه به صورت مصاحبه در صورت لزوم، در نظر گرفته شده و در این زمینه تکنیک‌های کیفی و کمی، از جمله انجام آزمون‌های نمونه‌گیری و اعتبارسنجی و ارائه آمارهای استنباطی برای تأمین و تبیین اعتبار نتایج، به کار رفته است.

اهداف و پرسش‌های پژوهش

پژوهش حاضر پرسش‌محور است و پرسش اصلی در راستای هدف اصلی و محوری آن تعریف شده است. این هدف مطالعه‌ای آسیب‌شناسانه در وضع موجود آموزش در دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه هنر و دستیابی به زمینه‌های قوت و ضعف و زمینه‌های نیازمند توجه و برنامه‌ریزی است.

پرسش اصلی این است که:

- آموزش فعلی در دانشکده در کدام زمینه‌های آموزشی دارای قوت و در کدام زمینه‌ها دارای ضعف است؟

پرسش‌های کمکی دیگری نیز می‌توانند برای پاسخ به این پرسش اصلی مفید باشند:

- زمینه‌های قوت و ضعف از نظر مدرسان دانشکده کدام موارد هستند؟
- زمینه‌های قوت و ضعف از نظر دانشجویان دانشکده کدام موارد هستند؟
- تفاوت دیدگاه‌ها میان آرای اساتید و دانشجویان، دانشجویان رشته‌ها، مقاطع و یا دانشجویان ورودی سال‌های مختلف کدام موارد هستند؟

ابزار جمع‌آوری اطلاعات و جوامع آماری

گروه مخاطب محوری طرح که اعضای هیئت علمی دانشکده را تشکیل می‌دهد، به صورت سرشماری، یعنی پرسش از تمامی افراد جامعه آماری و بدون انتخاب جامعه نمونه، مورد پرسش قرار گرفته است و گروه مخاطب وابسته به آن، یعنی اساتید مدعو دانشکده با انتخاب بر مبنای زمینه‌های آموزشی تحت پوشش (نمونه‌گیری عمدی) مورد پرسش قرار گرفته‌اند. محدودیت نحوه و میزان مشارکت و همچنین تنوع گروه‌های آموزشی مختلف از نحوه بهره‌مندی از همکاران مدعو در این زمینه تاثیرگذار بوده است.

گروه بزرگ دوم، یعنی دانشجویان دانشکده، به صورت تصادفی ساده مورد پرسش قرار گرفته‌اند. به این ترتیب که به تمام دانشجویان، فرصت برابر در قالب ارائه پرسش‌نامه برای مشارکت داده شده است. لازم به ذکر است

که این جامعه نمونه در محدوده حجم نمونه‌گیری از طریق محاسبه با فرمول کوکران است. علاوه بر این با توجه به مشارکت نسبی، نمودارهای نسبت دانشجو در گروه‌ها و مقاطع مختلف و همچنین تعداد و نسبت مشارکت در هر گروه برای خوانایی بیشتر نتایج، ارائه شده است. پرسش از اعضای وابسته به این گروه که شامل دانش‌آموختگان دانشکده است، بر مبنای انتخاب مبتنی بر تنوع (نمونه‌گیری طبقه‌ای) و متاثر از مسیرهای ممکن اطلاع‌رسانی و میزان پاسخگویی و مشارکت دانش‌آموختگان انجام شده است.

در گروه مخاطب اصلی، اعضای هیئت علمی دانشکده قرار دارند که پرسش‌نامه تفصیلی و مصاحبه عمیق - در صورت تمایل آنها- تنظیم شده است. پرسش‌نامه به صورت ترکیبی از پرسش‌های کمی و کیفی و پرسش‌های باز و بسته طراحی شده که موجب استفاده از روش‌های تحلیل مختلف و ترکیبی در مراحل بعدی شده است. در پرسش‌های کمی پژوهش که در این مقاله ارائه شده‌اند، از دو سطح اندازه‌گیری اسمی و فاصله‌ای از نوع مقیاس لیکرت (پنج درجه‌ای) استفاده شده (سرمد و دیگران، ۱۳۹۵، ۱۵۴) و تحلیل نتایج با روش‌های آمار توصیفی انجام شده است. ضریب آلفای کرونباخ برای اطمینان از اعتبار، در پرسش اصلی کمی (ارزیابی وضعیت آموزشی در دانشکده) محاسبه شده است.

در گروه مخاطب دانشجویی که نمونه‌گیری به روش تصادفی بوده، برای تحلیل داده‌ها علاوه بر آمارهای توصیفی از شاخص‌های آمار استنباطی (مفیدی، ۱۳۹۶، ۷۴) نیز استفاده شده است و به این وسیله نتایج قابل تعمیم ارزیابی شده‌اند.

تشریح پرسش‌نامه و روند پژوهش

تنظیم پرسش‌نامه‌های طرح پژوهشی به این صورت انجام شده است که پرسش‌نامه اعضای هیئت علمی در ده پرسش و اعضای هیئت علمی مدعو در پنج پرسش مشابه اعضای هیئت علمی و پرسش‌نامه دانشجویان و دانش‌آموختگان نیز در پنج پرسش تنظیم شده است. اما پرسش‌هایی که نتایج آنها در ادامه و در قالب ارزیابی آموزش در دانشکده ارائه خواهد شد، عبارت است از سه پرسش که در هر سه پرسش‌نامه به صورت یکسان ارائه شده است.

پرسش اول عبارت است از ارزیابی وضعیت آموزش کنونی دانشکده در هشت زمینه آموزشی که عبارت‌اند از: مهارت‌های ترسیمی و دستی، مهارت‌های کاربرد تکنولوژی، مهارت‌های کاربردی طراحی، دانش علمی و حقوقی، دانش فنی و اجرایی، دانش روزآمد و تکنولوژیک و بینش نظری، هنری و فلسفی. تعداد و موضوع زمینه‌های موردنظر از دسته‌بندی واحدهای درسی رشته‌های معماری و شهرسازی، توزین این زمینه‌ها در رشته‌ها، گرایش‌ها و مقاطع مختلف تحصیلی و تجربه آموزش‌های آزاد دانشکده و مراکز مشابه دیگر، با توجه به سه مقوله مهارت، دانش و بینش به دست آمده است.

پرسش دوم عبارت است از، پرسش از کارآمدی آموزش‌های دانشکده در رابطه با اهداف احتمالی دانشجویان که در چهار دسته شامل تکمیل تحصیل، ادامه تحصیل، ورود به بازار کار و ورود به فعالیت پژوهشی تنظیم شده است. این اهداف بر مبنای اهداف ارائه شده در برنامه‌های آموزشی مصوب وزارت علوم برای رشته‌ها و مقاطع مختلف آموزش در دانشکده به دست آمده است.^۲

دسته‌بندی‌های اولیه ارائه شده توسط مجریان طرح در روند چند مرحله‌ای تهیه پرسش‌نامه اصلاح و تکمیل شده و همچنین پرسش به صورت باز طراحی شده است تا اعضای هیئت علمی، دیگر زمینه‌های موردنظر خود را ذکر نمایند. بررسی تعدد و نوع پیشنهادها ذکر شده موید رویکرد مناسب در انتخاب این زمینه‌ها است.

پرسش سوم، پرسش از نیاز به آموزش تکمیلی در همان زمینه‌های هشت‌گانه است و داده‌های کمی حاصل از آن به عنوان داده‌های مکمل پرسش اول می‌تواند مورد توجه قرار گیرد.

پرسش‌نامه اعضای هیئت علمی به عنوان گروه مخاطب اول، ابتدا تنظیم شده و در مرحله دوم با همراهی مشاور طرح (رئیس دانشکده) بررسی و اصلاح شده است. در مرحله سوم، پرسش‌نامه به عنوان نمونه (پایلوت) به پنج نفر از اعضای هیئت علمی دانشکده که از تمام گروه‌های آموزشی انتخاب شده‌اند، ارائه شده و مورد مشورت و اصلاح نهایی قرار گرفته است. در مرحله چهارم و ارائه عمومی پرسش‌نامه به تمام اعضای گروه مورد پرسش نیز چنان که گفته شد، برای تمام پرسش‌ها امکان افزودن زمینه‌های مورد نظر دیده شده و نتایج آنها نیز جمع‌بندی و ارائه شده است. در ادامه پرسش‌نامه برای ارائه به اعضای هیئت علمی مدعو مورد بازبینی قرار گرفته و همان مراحل ارائه به مشاور طرح، ارائه به گروه پیلوت و ارائه به همه پرسش‌شوندگان را طی کرده است. پرسش‌نامه دانشجویان و دانش‌آموختگان به صورت هم‌زمان و بر مبنای پرسش‌نامه هیئت علمی تهیه شده و پس از مشورت با مشاور طرح و تکمیل گروه نمونه (پایلوت) متشکل از پنج نفر از دانشجویان و دانش‌آموختگان مقاطع و گروه‌های مختلف، در اختیار تمام دانشجویان دانشکده و دانش‌آموختگان در دسترس قرار گرفته است. پرسش‌نامه‌های نهایی به سه صورت نسخه کاغذی، نسخه الکترونیکی و نسخه آنلاین، مطابق ترجیح پرسش‌شوندگان، در اختیار آنها قرار گرفته است.

پیشینه نظری پژوهش

پژوهش حاضر به دو حوزه آموزش معماری و شهرسازی و روش‌های تحقیق وارد می‌شود. بنابراین پیشینه به تفکیک همین دو حوزه مورد بررسی قرار می‌گیرد. در زمینه ارزیابی آموزش در دانشکده‌های معماری و شهرسازی می‌توان به نمونه‌های معدودی که از نوع ارزیابی چالش‌ها و تحقق اهداف در یک رشته / مقطع مانند ارزیابی دوره آموزش دکتری شهرسازی دانشگاه تهران (بحرینی و طبیبیان، ۱۳۸۶)، ارزیابی رشته خاص از دیدگاهی خاص مانند ارزیابی کیفیت آموزش معماری از منظر مدرسان (نقدبیشی و دیگران، ۱۳۹۷)، ارزیابی آموزش در یک رشته بر مبنای شاخص‌های خاص مانند ارزیابی فرهنگ یادگیری دانشجویان رشته معماری دانشگاه شهید بهشتی (معارف‌وند و دیگران، ۱۳۹۷) و ارزیابی مهارت‌های خاص در یک رشته مانند ارزیابی مهارت‌های طراحی در آموزش معماری (میرریاحی، ۱۳۸۸) اشاره کرد.

در زمینه پژوهش‌های مشابه از نظر روش می‌توان به بررسی روش‌شناختی و محتوایی پژوهش‌های برنامه‌های درسی در آموزش عالی که به روش کتابخانه‌ای انجام شده است (رحمان‌پور و نصر اصفهانی، ۱۳۹۲)، مطالعه پیمایشی لزوم تغییر برنامه درسی کارشناسی ارشد رشته برنامه‌ریزی آموزشی که با ابزار پرسش‌نامه و پرسش از اساتید و دانشجویان تنظیم شده است (کرمی و فتاحی، ۱۳۹۲)، مطالعه دیگر توصیفی - پیمایشی انجام شده در خصوص لزوم تغییر برنامه درسی در رشته‌های علوم تربیتی (نورآبادی و دیگران، ۱۳۹۳)، پیمایشی در زمینه ارزیابی مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان (جامعه نمونه دانش‌آموزان استان آذربایجان شرقی) و لزوم تغییر برنامه درسی موجود برای پاسخگویی به این نیاز (توکلی و سلطانی، ۱۳۹۴) و ارزیابی انطباق برنامه درسی با اهداف اتخاذ شده از نظر اساتید و دانشجویان (داستان‌پور و دیگران، ۱۳۹۶) در پژوهش پیمایشی دیگر اشاره کرد.

مطالعه حاضر علاوه بر اینکه اولین نمونه در دانشگاه هنر است، از نظر جامعیت در زمینه‌های مورد ارزیابی، رشته‌ها و مقاطع و همچنین گروه‌های مخاطب با نمونه‌های بررسی شده تفاوت دارد.

یافته‌های پژوهش

با توجه به آنچه که از فرآیند تنظیم و اجرای مرحله جمع‌آوری داده‌ها توضیح داده شد، می‌توان به ارائه نظام‌مند

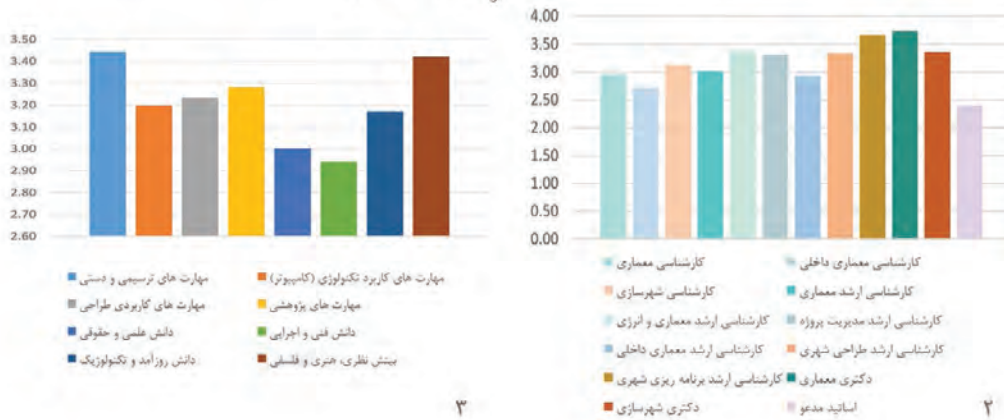
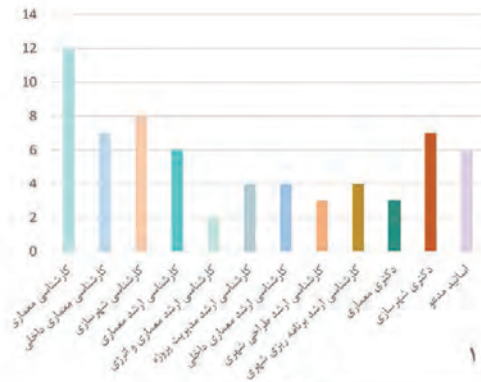
یافته‌ها و سپس تحلیل و نتیجه‌گیری بر مبنای اطلاعات به دست آمده پرداخت.

ارزیابی آموزش در زمینه‌های مختلف (پرسش اول)

در پرسش اول از پرسش‌شوندگان خواسته شده است که نظر خود را در مورد کیفیت آموزش در هر یک از زمینه‌های هشت‌گانه که توضیح داده شد، در مقیاس لیکرت، ارائه کنند. پرسش از ۳۲ نفر عضو هیئت علمی و ۶ نفر عضو هیئت علمی مدعو در دانشکده انجام شده که تعداد پرسش‌نامه‌های تکمیل شده (با توجه به حضور هر عضو در چند گروه یا مقطع آموزشی) به همراه نتایج ارزیابی در جدول ۱ آمده است. نمودارهای شکل ۱ به ترتیب نشان‌دهنده میزان مشارکت در هر رشته/مقطع، میانگین ارزیابی در هر رشته/مقطع و میانگین ارزیابی به تفکیک زمینه‌های مورد پرسش نزد اعضای هیئت علمی است.

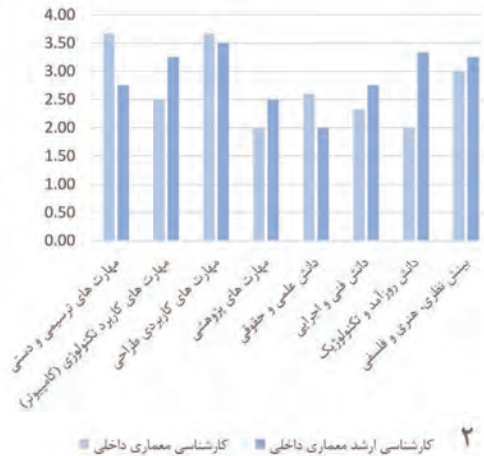
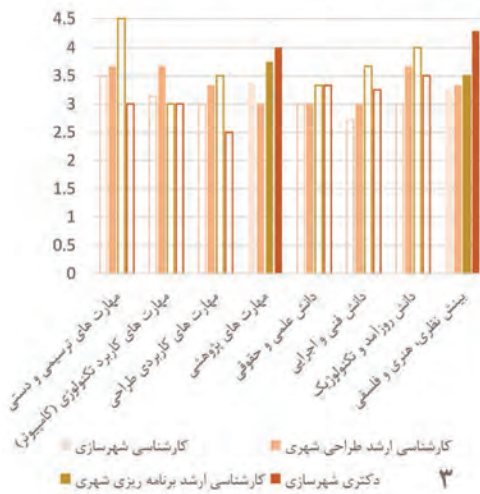
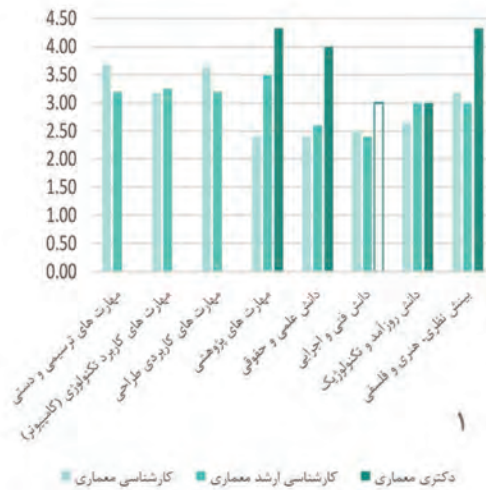
جدول ۱. نتایج ارزیابی (پرسش اول) اعضای هیئت علمی

عنوان / ارزیابی	میانگین گروه / مقطع	ترتیبی و دستی	مهارت‌های تخصصی (کامپیوتر)	مهارت‌های کاربردی طراحی	مهارت‌های پژوهشی	دانش علمی و حقوقی	دانش فنی و اجرایی	تکنولوژیک روزآمد و نو	همنوی و فلسفی نظری	تعداد کل پاسخ‌ها
کارشناسی معماری	۲٫۹۵	۳٫۶۷	۳٫۱۸	۳٫۶۴	۲٫۴۰	۲٫۴۰	۲٫۵۰	۳٫۱۸	۱۲	
کارشناسی معماری داخلی	۲٫۷۲	۳٫۶۶	۲٫۵۰	۳٫۶۶	۲٫۰۰	۲٫۶۰	۲٫۲۳	۳٫۰۰	۷	
کارشناسی شهرسازی	۳٫۱۲	۳٫۵۰	۳٫۱۴	۳٫۰۰	۳٫۲۸	۳٫۰۰	۲٫۷۱	۳٫۲۵	۸	
کارشناسی ارشد معماری	۳٫۰۲	۳٫۲۰	۳٫۲۵	۳٫۲۰	۳٫۵۰	۲٫۶۰	۲٫۴۰	۳٫۰۰	۶	
کارشناسی ارشد معماری و انرژی	۳٫۳۸	۳٫۰۰	۳٫۰۰	۳٫۰۰	۴٫۰۰	۴٫۰۰	۳٫۵۰	۳٫۰۰	۲	
کارشناسی ارشد مدیریت پروژه	۳٫۳۱	۳٫۵۰	۴٫۰۰	۳٫۰۰	۳٫۲۵	۲٫۷۵	۳٫۲۵	۳٫۲۵	۴	
کارشناسی ارشد معماری داخلی	۲٫۹۲	۲٫۷۵	۳٫۲۵	۳٫۵۰	۲٫۵۰	۲٫۰۰	۲٫۷۵	۳٫۲۳	۴	
کارشناسی ارشد طراحی شهری	۳٫۴۳	۳٫۶۷	۳٫۶۷	۳٫۳۳	۳٫۰۰	۴٫۰۰	۳٫۰۰	۳٫۳۳	۳	
کارشناسی ارشد برنامه ریزی شهری	۳٫۶۶	۴٫۵۰	۳٫۰۰	۳٫۵۰	۳٫۷۵	۳٫۳۳	۳٫۶۷	۴٫۰۰	۴	
دکتری معماری	۳٫۷۳	-	-	-	۴٫۳۳	۴٫۰۰	۳٫۰۰	۴٫۳۳	۳	
دکتری شهرسازی	۳٫۳۶	۳٫۰۰	۳٫۰۰	۲٫۵۰	۴٫۰۰	۳٫۳۳	۳٫۲۵	۴٫۲۹	۷	
میانگین هیئت علمی	۳٫۲۱	۳٫۴۵	۳٫۲۰	۳٫۲۳	۳٫۲۸	۳٫۰۰	۲٫۹۴	۳٫۴۲	۶۰	
اساتید مدعو	۲٫۴۰	۳٫۳۳	۲٫۱۷	۳٫۰۰	۲٫۰۰	۱٫۸۳	۲٫۱۷	۲٫۵۰	۶	
میانگین با اساتید مدعو	۲٫۸۰	۳٫۳۹	۲٫۶۸	۳٫۱۲	۲٫۶۴	۲٫۴۲	۲٫۵۶	۲٫۹۶	۶۶	

شکل ۱. ۱: تعداد کل پاسخ‌ها به تفکیک رشته / مقطع، ۲: میانگین ارزیابی اعضای هیئت علمی به تفکیک رشته / مقطع، ۳: میانگین ارزیابی اعضای هیئت علمی در کل دانشکده

این نتایج نشان می‌دهند که وضعیت مهارت‌های ترسیمی و دستی دانشجویان و بینش نظری، هنری و فلسفی آنها به طور کلی در بالاترین سطح و دانش فنی و اجرایی و همچنین دانش علمی و حقوقی آنها در پایین‌ترین سطح ارزیابی شده است. نتایج بیانگر ارزیابی بالاتر از میانه مفروض (۳/۰۰) در میانگین کل و نتیجه نهایی در محدوده خوب است. این نتایج در نمودارهای شکل ۲ به تفکیک مقاطع مختلف هر رشته، نمایش داده شده است. از آنجا که برخی زمینه‌ها در برخی رشته / مقاطع از اهمیت کمتر یا بیشتر برخوردار هستند و در برخی گرایش‌ها فاقد معنا، ارزیابی تمام زمینه‌ها برای پرسش‌شوندگان اجباری نبوده است و ستون‌هایی که به صورت خالی در نمودار نشان داده شده‌اند، زمینه‌هایی هستند که توسط تمام پاسخ‌دهندگان آن گروه مورد ارزیابی قرار نگرفته‌اند. قیاس آرای اعضای هیئت علمی و هیئت علمی مدعو نشان می‌دهد که ارزیابی اعضای هیئت علمی مدعو، به جز در دو مورد، فاصله قابل توجهی با آرای هیئت علمی دانشکده دارد.

شکل ۱.۲: نتایج قیاسی ارزیابی میان مقاطع تحصیلی در رشته معماری، ۲: نتایج قیاسی ارزیابی میان مقاطع تحصیلی در رشته معماری داخلی، ۳: نتایج قیاسی ارزیابی میان مقاطع تحصیلی در رشته شهرسازی

در کل پرسش‌نامه‌های تکمیل شده، هشت پیشنهاد، هر کدام با یک بار تکرار، برای زمینه‌های مورد ارزیابی دریافت شده است که دو پیشنهاد رویکرد کلی آموزشی بوده است و زمینه‌ای را معرفی نمی‌کنند. یک پیشنهاد با یکی از زمینه‌های پرسش انطباق دارد و پنج پیشنهاد دیگر در زمینه‌های دانش فنی و اجرایی و دانش علمی و حقوقی جای می‌گیرند. بنابراین زمینه شاخصی برای افزودن به پرسش و تعیین نتایج ارزیابی آن یافت نشد.

جدول ۲. نتیجه محاسبه آلفای کرونباخ در پرسش اول هیئت علمی

آلفای کرونباخ	میانگین	مهارت‌های ترسیم‌ی و دستی	مهارت‌های کاربرد تکنولوژی (کامپیوتر)	مهارت‌های کاربردی طراحی	مهارت‌های پژوهشی	دانش علمی و حقوقی	دانش فنی و اجرایی	دانش روزآمد و تکنولوژیک	بینش نظری، هنری و فلسفی
۰٫۷۸۸	۰٫۷۷۴	۰٫۸۰۳	۰٫۸۰۰	۰٫۷۲۶	۰٫۷۳۴	۰٫۷۶۰	۰٫۷۳۳	۰٫۷۶۶	

عالی ≤ 0.9 ، خوب ≤ 0.8 ، قابل قبول ≤ 0.7 ، محل پرسش ≤ 0.6 ، ضعیف ≤ 0.5 ، غیر قابل قبول ≥ 0.4

جدول ۲ ضریب آلفای کرونباخ را در هر بخش از پرسش اول، که موید اعتبار این پرسش است، به نمایش می‌گذارد. لازم به یادآوری است که آلفای کرونباخ نمایانگر ثبات در پرسش‌ها و بنابراین نزدیکی آرا در هر پرسش است و در پرسش‌نامه ما شرط الزام‌آوری نیست اما در تمام گزینه‌ها، نتیجه خوب یا قابل قبول به دست آمده است.

جدول ۳. نتایج ارزیابی (پرسش اول) دانشجویان

عنوان / ارزیابی	میانگین گروه / متفعل	ترتیبی و دسی	مهارت‌های تخصصی (کامپیوتر)	مهارت‌های کاربردی کاربرد	کاربرد عملی مهارت‌های طراحی	پژوهشی مهارت‌های	دانش علمی و حقوقی	دانش علمی و اجرایی	دانش روزآمد و تکنولوژیک	هفتمی و فلسفی	تعداد کل پاسخ‌ها
کارشناسی معماری	۳٫۵۸	۳٫۸۳	۳٫۱۷	۳٫۷۰	۳٫۵۷	۳٫۳۵	۳٫۹۶	۳٫۲۲	۳٫۸۳	۶۷	
کارشناسی معماری داخلی	۲٫۵۵	۳٫۴۰	۲٫۴۰	۳٫۴۰	۲٫۰۰	۲٫۶۰	۲٫۰۰	۱٫۸۰	۲٫۸۰	۱۹	
کارشناسی شهرسازی	۳٫۰۵	۳٫۵۷	۳٫۰۰	۳٫۱۴	۲٫۴۳	۲٫۴۳	۳٫۴۳	۲٫۷۱	۳٫۷۱	۲۶	
کارشناسی ارشد معماری	۲٫۸۶	۳٫۱۷	۲٫۶۷	۲٫۵۰	۲٫۸۳	۳٫۰۰	۲٫۵۰	۲٫۱۷	۴٫۰۰	۶	
کارشناسی ارشد معماری و انرژی	۳٫۱۶	۳٫۳۰	۲٫۸۰	۳٫۴۵	۳٫۲۵	۳٫۲۵	۳٫۱۵	۳٫۰۰	۳٫۰۵	۲۰	
کارشناسی ارشد مدیریت پروژه	۲٫۷۸	۲٫۲۵	۲٫۵۰	۳٫۰۰	۳٫۰۰	۳٫۷۵	۳٫۰۰	۲٫۵۰	۲٫۲۵	۴	
کارشناسی ارشد معماری داخلی	۳٫۱۵	۲٫۹۲	۲٫۷۰	۲٫۹۸	۲٫۹۷	۳٫۲۸	۳٫۲۳	۳٫۰۷	۴٫۰۷	۹	
کارشناسی ارشد طراحی شهری	۲٫۶۲	۲٫۲۷	۲٫۴۱	۲٫۳۹	۳٫۳۵	۲٫۶۶	۲٫۰۵	۲٫۵۳	۳٫۳۱	۱۳	
کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی شهری	۲٫۳۸	۲٫۵۰	۲٫۵۰	۱٫۷۵	۲٫۷۵	۲٫۲۵	۱٫۲۵	۲٫۷۵	۳٫۲۵	۴	
دکتری معماری	۳٫۵۴	۳٫۰۰	۳٫۵۰	۴٫۰۰	۳٫۶۷	۳٫۳۳	۳٫۶۷	۳٫۰۰	۴٫۱۷	۶	
دکتری شهرسازی	۳٫۳۷	۲٫۸۰	۳٫۲۰	۳٫۳۳	۴٫۰۰	۳٫۲۹	۳٫۰۰	۳٫۳۳	۴٫۰۰	۷	
دانش‌آموختگان	۲٫۹۹	۲٫۴۰	۲٫۵۳	۳٫۳۳	۳٫۲۰	۳٫۲۰	۲٫۸۷	۲٫۸۰	۳٫۶۰	۱۵	
میانگین دانشجویان	۳٫۰۰	۳٫۰۰	۲٫۸۰	۳٫۰۶	۳٫۰۷	۳٫۰۲	۲٫۸۴	۲٫۷۳	۳٫۴۹	۱۸۱	
میانگین دانش‌آموختگان	۳٫۰۰	۲٫۹۵	۲٫۷۸	۳٫۰۸	۳٫۰۹	۳٫۰۳	۲٫۸۴	۲٫۷۴	۳٫۵۰	۱۹۶	

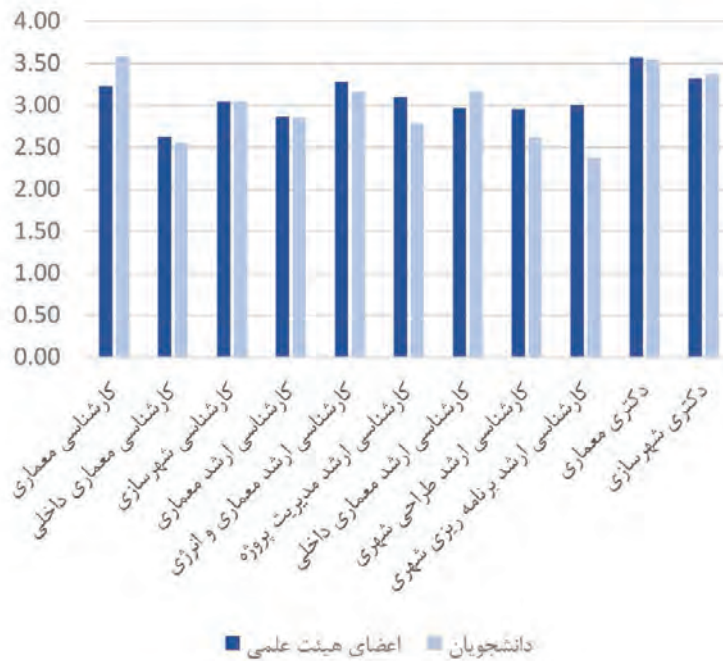
شکل ۱.۳: درصد مشارکت دانشجویان به تفکیک رشته / مقطع، ۲: میانگین ارزیابی دانشجویان به تفکیک رشته / مقطع، ۳: میانگین ارزیابی دانشجویان در کل دانشکده

نتایج پرسش نامه دانشجویان که ۱۸۱ دانشجو و ۱۵ دانش آموخته آن را تکمیل کرده اند، در جدول ۳ نمایش داده شده است. نتایج، نشان دهنده میانگین کلی تقریباً یکسان در ارزیابی دانشجویان و دانش آموختگان با تفاوت قابل توجه در ارزیابی مهارت ترسیم دستی است. نمودارهای شکل ۳ به ترتیب نشان دهنده درصد مشارکت در رشته / مقاطع مختلف، میانگین ارزیابی در هر رشته / مقطع و میانگین ارزیابی دانشجویان در هر زمینه است. این نتایج نشان می دهد که از دیدگاه دانشجویان، زمینه بینش نظری، هنری و فلسفی از بالاترین سطح و دانش روزآمد و تکنولوژیک، دانش فنی و اجرایی و مهارت کاربرد تکنولوژی از پایین ترین سطح برخوردار است. میانگین کلی این نتایج بر میانه مفروض (۳/۰۰) منطبق است و نشان دهنده وضعیت ارزیابی متوسط است. نتایج ارزیابی دانشجویان نیز به تفکیک مقاطع مختلف هر رشته در نمودارهای شکل ۴ و به تفکیک مقاطع (تجمیع همه رشته ها) ۴ به نمایش گذاشته شده که به طور کلی نشان دهنده کاهش اندک ارزیابی کلی دانشجویان از مقطع کارشناسی به کارشناسی ارشد و افزایش قابل توجه در مقطع دکتری است. نتایج ارائه شده به تفکیک مقاطع از دو طریق حاصل شده است، شمارش میانگین آرا بر مبنای تعداد آرا و شمارش میانگین آرا بر مبنای رشته / مقطع فارغ از تعداد پاسخ دهندگان. نتایج دوروش بسیار نزدیک بوده که نشان دهنده نزدیکی نسبی آرا در هر مقطع است.

شکل ۵. ۱: مهارت‌های ترسیمی و دستی، ۲: مهارت‌های کاربرد تکنولوژی، ۳: مهارت‌های کاربردی طراحی، ۴: مهارت‌های پژوهشی، ۵: دانش علمی و حقوقی، ۶: دانش فنی و اجرایی، ۷: دانش روزآمد و تکنولوژیک، ۸: بینش نظری، هنری و فلسفی

شکل ۶. نتایج قیاسی ارزیابی اعضای هیئت علمی و دانشجویان

جدول ۱.۴: نتایج ارزیابی اعضای هیئت علمی از دستیابی به اهداف (پرسش دوم)، ۲: نتایج ارزیابی دانشجویان از دستیابی به اهداف (پرسش دوم)

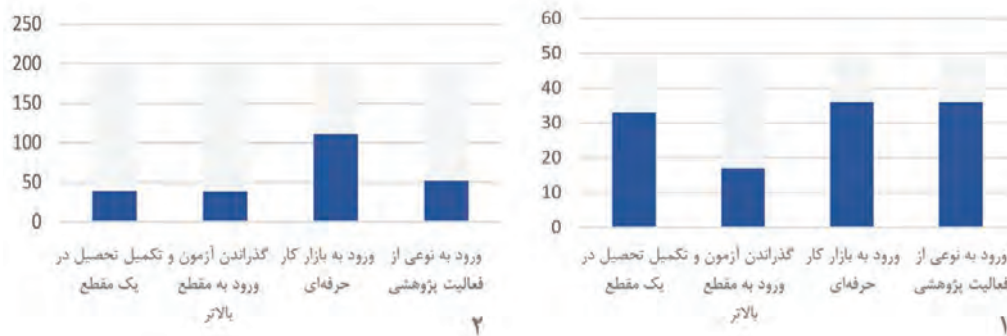
عنوان / ارزیابی	کاستی	تکمیل تحصیل در یک مقطع	گذراندن آزمون ورودی و ورود به مقطع بالاتر	ورود به بازار کار حرفه‌ای	ورود به نوعی از فعالیت پژوهشی	تعداد کل پاسخ‌ها
کارشناسی معماری	دارد	۶	۳	۷	۷	۸
کارشناسی معماری داخلی	ندارد	۲	۵	۱	۱	۸
کارشناسی معماری داخلی	دارد	۳	۲	۲	۳	۳
کارشناسی معماری داخلی	ندارد	۰	۱	۱	۰	۳
کارشناسی شهرسازی	دارد	۷	۴	۸	۶	۸
کارشناسی شهرسازی	ندارد	۱	۴	۰	۲	۸
کارشناسی ارشد معماری	دارد	۳	۲	۴	۳	۵
کارشناسی ارشد معماری	ندارد	۲	۳	۱	۲	۵
کارشناسی ارشد معماری داخلی	دارد	۲	۰	۲	۱	۲
کارشناسی ارشد معماری داخلی	ندارد	۰	۲	۰	۱	۲
کارشناسی ارشد طراحی شهری	دارد	۴	۲	۴	۴	۴
کارشناسی ارشد طراحی شهری	ندارد	۰	۲	۰	۰	۴
کارشناسی ارشد معماری داخلی	دارد	۲	۱	۲	۲	۲
کارشناسی ارشد معماری داخلی	ندارد	۰	۱	۰	۰	۲
کارشناسی ارشد طراحی شهری	دارد	۲	۲	۳	۲	۳
کارشناسی ارشد طراحی شهری	ندارد	۱	۱	۰	۱	۳
کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی شهری	دارد	۲	۱	۳	۳	۴
کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی شهری	ندارد	۱	۳	۱	۱	۴
دکتری معماری	دارد	۱	۰	۰	۱	۲
دکتری معماری	ندارد	۱	۲	۲	۱	۲
دکتری شهرسازی	دارد	۱	۰	۱	۴	۷
دکتری شهرسازی	ندارد	۶	۷	۶	۳	۷
تجمع رشته‌ها	دارد	۳۳	۱۷	۳۶	۳۶	۴۸
تجمع رشته‌ها	ندارد	۱۵	۳۱	۱۲	۱۲	۴۸
کارشناسی معماری	دارد	۷	۴	۱۷	۱۷	۶۷
کارشناسی معماری	ندارد	۱	۴	۰	۰	۶۷
کارشناسی معماری داخلی	دارد	۳	۲	۲	۳	۲۶
کارشناسی معماری داخلی	ندارد	۰	۱	۱	۰	۲۶
کارشناسی شهرسازی	دارد	۷	۴	۸	۶	۳۳
کارشناسی شهرسازی	ندارد	۱	۴	۰	۲	۳۳
کارشناسی ارشد معماری	دارد	۳	۲	۴	۳	۱۲
کارشناسی ارشد معماری	ندارد	۲	۳	۱	۲	۱۲
کارشناسی ارشد معماری داخلی	دارد	۲	۰	۲	۱	۷
کارشناسی ارشد معماری داخلی	ندارد	۰	۳	۰	۰	۷
کارشناسی ارشد طراحی شهری	دارد	۴	۲	۴	۴	۱۴
کارشناسی ارشد طراحی شهری	ندارد	۰	۲	۰	۰	۱۴
کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی شهری	دارد	۴	۲	۴	۴	۱۴
کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی شهری	ندارد	۰	۲	۰	۰	۱۴
دکتری معماری	دارد	۱	۱	۱	۱	۴
دکتری معماری	ندارد	۱	۱	۱	۱	۴
دکتری شهرسازی	دارد	۱	۰	۱	۱	۳
دکتری شهرسازی	ندارد	۶	۷	۶	۳	۳
تجمع رشته‌ها	دارد	۳۳	۱۷	۳۶	۳۶	۴۸
تجمع رشته‌ها	ندارد	۱۵	۳۱	۱۲	۱۲	۴۸
کارشناسی معماری	دارد	۷	۴	۸	۶	۳۳
کارشناسی معماری	ندارد	۱	۴	۰	۲	۳۳
کارشناسی معماری داخلی	دارد	۳	۲	۲	۳	۱۲
کارشناسی معماری داخلی	ندارد	۰	۱	۱	۰	۱۲
کارشناسی شهرسازی	دارد	۷	۴	۸	۶	۳۳
کارشناسی شهرسازی	ندارد	۱	۴	۰	۲	۳۳
کارشناسی ارشد معماری	دارد	۳	۲	۴	۳	۱۲
کارشناسی ارشد معماری	ندارد	۲	۳	۱	۲	۱۲
کارشناسی ارشد معماری داخلی	دارد	۲	۰	۲	۱	۷
کارشناسی ارشد معماری داخلی	ندارد	۰	۳	۰	۰	۷
کارشناسی ارشد طراحی شهری	دارد	۴	۲	۴	۴	۱۴
کارشناسی ارشد طراحی شهری	ندارد	۰	۲	۰	۰	۱۴
کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی شهری	دارد	۴	۲	۴	۴	۱۴
کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی شهری	ندارد	۰	۲	۰	۰	۱۴
دکتری معماری	دارد	۱	۱	۱	۱	۴
دکتری معماری	ندارد	۱	۱	۱	۱	۴
دکتری شهرسازی	دارد	۱	۰	۱	۱	۳
دکتری شهرسازی	ندارد	۶	۷	۶	۳	۳
تجمع رشته‌ها	دارد	۳۳	۱۷	۳۶	۳۶	۴۸
تجمع رشته‌ها	ندارد	۱۵	۳۱	۱۲	۱۲	۴۸

نمودار شکل ۶ نشان‌دهنده قیاس نتایج ارزیابی دانشجویان و اساتید در هر رشته/مقطع است. نتایج این قیاس گویای ارزیابی نزدیک این دو گروه با نتایج اندکی بالاتر نزد هیئت علمی است. بیشترین فاصله میان نظر این دو گروه در کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی شهری، کارشناسی ارشد طراحی شهری و کارشناسی ارشد مدیریت پروژه است. در کارشناسی معماری تصویر معکوس دیده می‌شود و ارزیابی دانشجویان بالاتر از اعضای هیئت علمی است.

ارزیابی دستیابی به اهداف (پرسش دوم)

در این پرسش، از پرسش‌شوندگان خواسته شده است که در مورد میزان موفقیت آموزش دانشکده اعلام نظر کنند و همچنین پیشنهادهای خود را برای جبران کاستی آموزش برای هر یک از اهداف ارائه دهند. این نظرسنجی نزد اعضای هیئت علمی به تفکیک کاستی در برنامه آموزشی و کاستی در اجرای برنامه انجام شده است. نتایج حاصل از این پرسش که جمع‌بندی آن در جدول ۴ آمده است، نشان می‌دهد که اعضای هیئت علمی در

مورد ورود به حرفه و فعالیت پژوهشی بیشترین و در مورد ورود به مقطع بالاتر کمترین نیاز به تکمیل آموزش‌ها را تشخیص داده‌اند. نتایج پرسش از دانشجویان و دانش‌آموختگان نیز بیشترین نیاز به تکمیل آموزش‌ها در راستای ورود به بازار کار است. نتایج در نمودار شکل ۷ نمایش داده شده است.

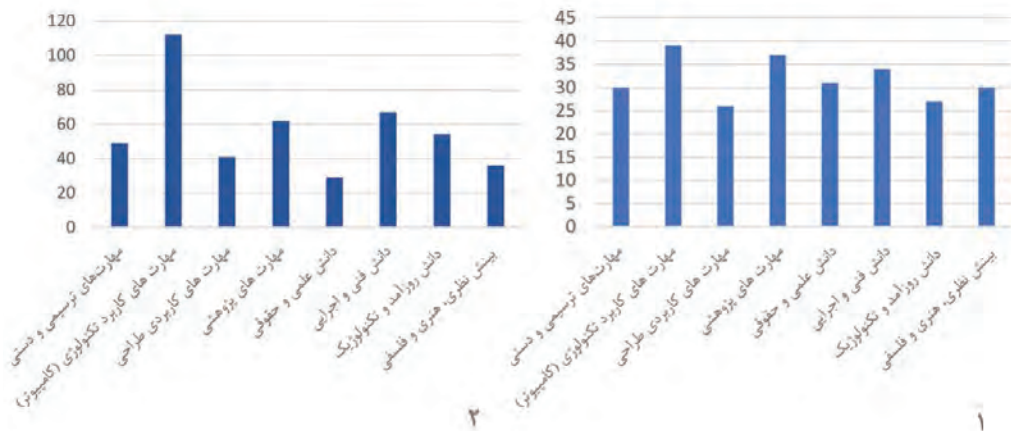

شکل ۷. ۱: نتایج اعلام کاستی هیئت علمی در پیش‌بینی برنامه آموزشی یا در اجرای آن، ۲: نتایج ارزیابی دانشجویان در پرسش از کاستی‌ها

پرسش از اعلام نیاز به تکمیل آموزش (پرسش سوم)

در بخش کمی این پرسش از پرسش‌شوندگان خواسته شده است که در مورد نیاز به آموزش تکمیلی در هرکدام از زمینه‌های هشت‌گانه اعلام نظر کنند. همین بخش پرسش نیز در این مقاله مورد استفاده قرار می‌گیرد. نتایج تجمیعی این پرسش نزد اعضای هیئت علمی و دانشجویان که در نمودارهای یک و دو شکل ۸ آمده است، نشان می‌دهد که نزد اعضای هیئت علمی با تفاوت اندک با دیگر زمینه‌ها و نزد دانشجویان با تفاوت بسیار زیاد زمینه مهارت‌های کاربرد تکنولوژی به عنوان زمینه دارای بیشترین نیاز به آموزش تکمیلی معرفی شده است. زمینه‌های مهارت‌های پژوهشی و دانش فنی و اجرایی نیز، با ترتیب متفاوت، برای دو گروه رتبه‌های بعدی را به خود اختصاص داده‌اند. هنگام ارائه پیشنهاد برای تکمیل آموزش‌ها که نتایج آن در طرح پژوهشی قابل مطالعه است، اعضای هیئت علمی بیشترین پیشنهاد را در زمینه مهارت‌های پژوهشی و کمترین پیشنهاد را در زمینه دانش روزآمد و تکنولوژیک ارائه کرده‌اند.

نتایج پرسش از تجربه دانشجویان نیز^۴ نشان‌دهنده بیشترین تجربه آموزش‌های تکمیلی در زمینه مهارت‌های کاربرد تکنولوژی، در درجه اول و مهارت‌های ترسیمی و دستی در درجه دوم با اختلاف قابل توجه با زمینه‌های دیگر است.

شکل ۸. ۱: نتایج پرسش از نیاز به آموزش تکمیلی نزد اعضای هیئت علمی، ۲: نتایج پرسش از نیاز به آموزش تکمیلی نزد دانشجویان

تحلیل نتایج بر مبنای اطلاعات زمینه

با توجه به کیفی بودن پژوهش و به منظور افزودن بر خوانایی نتایج به دست آمده، نیاز به تحلیل زمینه‌های یافته‌ها وجود دارد. بهتر است چنین تحلیلی در هر گروه آموزشی در مورد نتایج مختص به خود و در دانشکده‌های معماری و شهرسازی دیگر، در مورد نتایج کلی و در شرایط زمینه‌ای انجام پذیرد. این مهم، به تفکیک سه پرسش ارائه خواهد شد.

نتایج ارزیابی آموزش در زمینه‌های مختلف (پرسش اول)

در جمع‌بندی نتایج حاصل از بررسی پرسش‌نامه اعضای هیئت علمی و هیئت علمی مدعو دانشکده چنین مشخص می‌گردد که در ارزیابی وضعیت کلی دانشکده که در زمینه‌های هشت‌گانه ارائه شده است، میانگین بالاترین ارزیابی به مهارت‌های ترسیمی و دستی و همچنین دانش نظری، فلسفی و هنری و میانگین پایین‌ترین ارزیابی به دانش علمی و حقوقی و همچنین دانش فنی و اجرایی اختصاص یافته است. به طور کلی نیز میانگین ارزیابی اعضای هیئت علمی مدعو، کمتر از متوسط ارزیابی اعضای هیئت علمی است. این نتیجه نشان می‌دهد که اکثر مدرسان دانشکده از وضعیت ترسیم دستی دانشجویان و میزان توجه به مباحث نظری رضایت خاطر دارند و در مقابل، در مورد مسائل حقوقی و فنی مورد آموزش کاستی قابل توجهی احساس می‌کنند. همچنین، مدرسان خارج از دانشکده کیفیت کلی را پایین‌تر از اعضای گروه‌ها ارزیابی می‌کنند.

نتایج این پرسش نزد دانشجویان نشان می‌دهد که از نظر اکثر دانشجویان، بینش نظری، هنری و فلسفی در دانشکده در بهترین وضعیت قرار دارد و دانش روزآمد و تکنولوژیک و پس از آن دانش فنی و اجرایی و مهارت‌های کاربرد تکنولوژی در پایین‌ترین سطح هستند. در تجمیع این نتایج با داده‌های دانش‌آموختگان، علی‌رغم پایین بودن نسبی ارزیابی آنها، تغییری در نتیجه ایجاد نمی‌شود. ضمن آنکه نزدیکی ارزیابی زمینه‌ها در نتایج میانگین نسبت به ارزیابی‌های هر رشته / مقطع، نشان‌دهنده وضعیت متعادل در وضعیت کلی آموزش است و می‌تواند به نحوی با تفاوتی که هر رشته و مقطع در میزان پرداخت به عرصه‌ها دارد، معنا شود. البته این موضوع نباید توجه اعضای هیئت علمی هر گروه را از جزئیات نتایج به دست آمده، دور نگاه دارد.

نتایج قیاس در مقاطع رشته معماری نشان‌دهنده ارزیابی کلی بالاتر در مقاطع کارشناسی و دکتری نسبت به مقطع کارشناسی ارشد است. در معماری داخلی، سیر صعودی در اکثر موارد از کارشناسی به کارشناسی ارشد قابل مشاهده است. در رشته شهرسازی نیز ارزیابی نسبی بالا در مقطع دکتری (به ویژه در زمینه‌های مورد اتفاق نظر پاسخ‌دهندگان) و کاهش نسبی ارزیابی در کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی شهری به چشم می‌خورد. این نتایج، معانی جداگانه‌ای برای رشته‌های مختلف دارد اما در عین حال می‌تواند نشان‌دهنده وضعیتی شایان توجه در مقطع کارشناسی ارشد در کل دانشکده، علی‌رغم ارتباط احتمالی با ویژگی‌های منحصر به این مقطع، یعنی مدت زمان کوتاه تحصیل، تنوع سطح آموزشی در دانشگاه مقطع قبلی دانشجویان و نحوه انتخاب رشته باشد.

نوع دیگری از تجمیع آرا، برای ایجاد تصویری از وضعیت عمومی در هر مقطع و به تفکیک مقطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری در تمامی رشته‌ها و گرایش‌ها انجام شده است. در نمودارهای این نوع بررسی که به دو صورت، مبتنی بر تعداد رشته‌ها و مبتنی بر تعداد پاسخ‌دهندگان ارائه شده است، چنین مشخص می‌شود که میانگین افراد، تقریباً همواره بالاتر از میانگین مبتنی بر رشته است. این ویژگی را می‌توان به این صورت معنی کرد که افراد در رشته / مقطع‌هایی که ارزیابی‌های بالاتری انجام داده‌اند، به طور کلی مشارکت بیشتری در تکمیل پرسش‌نامه‌ها داشته‌اند و این موضوع می‌تواند امری طبیعی قلمداد شود. همچنین این‌گونه جمع‌بندی مشخص می‌کند که در تمام رشته‌های مقطع کارشناسی، بالاترین امتیاز به مهارت‌های ترسیمی و دستی و همین‌طور به بینش نظری داده شده است. در مقطع کارشناسی ارشد و دکتری نیز بالاترین امتیاز به بینش نظری داده شده است که می‌تواند شناخت خوبی برای ارزیابی دانشجویان از این زمینه آموزشی باشد. از طرف دیگر پایین‌ترین امتیاز در مقطع کارشناسی تمام رشته‌ها به مهارت‌های کاربرد تکنولوژی و در مقطع کارشناسی ارشد به دانش فنی و اجرایی اختصاص داده شده است. در مقطع دکتری نیز از میان زمینه‌هایی که از طرف همه پاسخ‌دهندگان مورد ارزیابی قرار گرفته است، دانش روزآمد و تکنولوژیک کمترین امتیاز را به خود اختصاص داده است.

نتایج تصویر شده در نمودارهای مختص مقطع کارشناسی بر مبنای سال ورود به دانشگاه که به طور نسبی یا مطلق نشان‌دهنده آرای صعودی هستند، نیز باید مورد بررسی تحلیلی گروه‌های آموزشی قرار بگیرند و می‌توانند به دو معنا دریافت شوند. این روند در یک نگاه می‌تواند حاصل افزایش درک و سطح انتظار دانشجویان با ورود به سال‌های بالاتر و در نگاهی دیگر نمایانگر موفقیت سیاست‌گذاری‌های متاخر گروه‌های آموزشی در دانشکده باشد.

نمودارهای توصیف نتایج به تفکیک زمینه، نشان می‌دهد که در مهارت‌های ترسیمی و دستی، دانشجویان کارشناسی معماری و شهرسازی بالاترین ارزیابی و دانشجویان کارشناسی ارشد مدیریت پروژه، طراحی شهری و دانش‌آموختگان، پایین‌ترین ارزیابی را انجام داده‌اند. لزوم و میزان توجه به این عرصه در گرایش‌های مختلف و همچنین سنجش دقت این ارزیابی می‌تواند توسط مدرسان هر گروه مورد بررسی عمیق قرار گیرد، اما ارزیابی پایین دانش‌آموختگان از این زمینه حائز اهمیت است و می‌تواند دو معنی داشته باشد. ممکن است مهارت‌های ترسیمی و دستی که از نظر دانشجویان در وضعیت مناسبی قرار دارد، پس از دانش‌آموختگی به میزان مورد تصور یا مورد نیازشان نبوده و باعث این نوع ارزیابی شده باشد و یا بهبود در وضعیت آموزشی دانشکده باعث ارزیابی بهتر از طرف دانشجویان جدید گردد.

در مورد مهارت‌های کاربرد تکنولوژی، بالاترین ارزیابی‌ها توسط دانشجویان دکتری صورت گرفته است که می‌تواند به معنای توجه محدود یا تسلط کافی آنها در کاربرد تکنولوژی مرتبط با مقطع خود باشد.

ارزیابی دانش‌آموختگان، در این گزینه تفاوت چشم‌گیری با دانشجویان ندارد و در مجموع از امتیاز نسبتاً پایینی برخوردار است که نشان‌دهنده میزان اهمیتی است که موضوع کاربرد کامپیوتر برای دانشجویان و دانش‌آموختگان دارد.

در مهارت‌های کاربردی طراحی، کمترین ارزیابی در کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی شهری انجام شده است که می‌تواند با ماهیت گرایش مرتبط باشد، اما ارزیابی نسبتاً پایین در کارشناسی ارشد معماری و کارشناسی ارشد طراحی شهری شایان توجه است.

مهارت‌های پژوهشی در کارشناسی معماری داخلی و شهرسازی از پایین‌ترین امتیاز برخوردار شده‌اند که می‌تواند با توجه به میزان لزوم پرداختن به این مهارت‌ها، توسط اعضای گروه‌ها مورد بحث قرار گیرد، اما ارزیابی نسبتاً پایین این مهارت‌ها نزد دانشجویان کارشناسی ارشد معماری و برنامه‌ریزی شهری قابل توجه است. بالاترین ارزیابی از دانش علمی و حقوقی که در کارشناسی ارشد معماری و انرژی و کارشناسی ارشد مدیریت پروژه انجام شده است، با توجه به ماهیت این گرایش‌ها مناسب و قابل تحسین و در کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی شهری شایان توجه است.

ارزیابی دانش فنی و اجرایی، در کارشناسی معماری داخلی و کارشناسی ارشد طراحی شهری و برنامه‌ریزی شهری در پایین‌ترین وضعیت قرار دارد که در مورد آخر می‌تواند با اهداف گرایش مورد نظر در ارتباط باشد و در کارشناسی معماری و دکتری معماری در بالاترین وضعیت قرار دارد. این نتیجه با توجه به ارزیابی کلی پایین در زمینه دانش فنی و اجرایی در مورد کارشناسی معماری باید مورد توجه اعضای گروه قرار بگیرد. چنانچه این نتیجه که به معنای تایید تغییر و تکمیل‌های متاخر در برنامه‌های گروه و در نتیجه عدم شناخت کافی دانشجویان از این زمینه است، ادامه داشته باشد، باید مورد پیگیری جدی قرار بگیرد.

دانش روزآمد و تکنولوژیک، در کارشناسی ارشد معماری و انرژی و دکتری شهرسازی در بهترین وضعیت و در کارشناسی معماری داخلی و کارشناسی ارشد معماری در پایین‌ترین وضعیت مورد ارزیابی قرار گرفته است. ارزیابی دانش‌آموختگان نیز از این زمینه، امتیازی نه چندان بالا را نشان می‌دهد. این ارزیابی به طور کلی می‌تواند منتج از اهمیت متاخر نمایان شده از این عرصه در محافل آموزش معماری باشد اما در هر صورت با توجه به اختلاف نظر قابل توجه میان دانشجویان و اعضای هیئت علمی، باید مورد بررسی دقیق‌تر قرار گیرد. بینش نظری در اکثر رشته‌ها و مقاطع، خوب ارزیابی شده و دانش‌آموختگان نیز امتیاز بالایی برای آن قائل شده‌اند. ارزیابی پایین آن در کارشناسی ارشد مدیریت پروژه و ارتباط آن با اهداف دوره، باید از طرف گروه مورد بررسی قرار گیرد.

نتایج ارزیابی دستیابی به اهداف (پرسش دوم)

تحلیل بخش کمی پرسش دوم نشان می‌دهد که از نظر مدرسان دانشکده، کاستی‌هایی در برنامه آموزشی چه به صورت پیش‌بینی برنامه و چه به صورت اجرای شایسته آن وجود دارد که بیشترین این کاستی‌ها متوجه مسأله ورود دانش‌آموختگان به حرفه و کمترین آنها مربوط به گذراندن آزمون و ورود به مقطع بالاتر است. لازم به توضیح است که عدم اعلام نیاز به تکمیل آموزش‌های رسمی در رابطه با آزمون‌های ورود به مقاطع بالاتر، الزاما به خاطر موفقیت کامل دانشجویان در این زمینه نیست؛ بلکه بیانگر عدم تمایل به پیروی از این نیاز در آموزش‌های رسمی دانشکده است. اکثر پاسخ‌دهندگان به شیوه و محتوای آزمون‌های مقاطع تحصیلات تکمیلی نقد داشته و معتقد به تطبیق محتوای برنامه‌های درسی با این مبنای قابل نقد نیستند.

در زمینه تعداد پیشنهادهای آمده در راستای تقویت آموزش‌ها، بیشترین پیشنهاد در رابطه با تکمیل آموزش

در هر مقطع و کمترین مورد باز هم در زمینه آزمون مقطع بالاتر ارائه شده است. این موضوع نشان می‌دهد که تکمیل برنامه‌های درسی در هر مقطع، چه به وسیله بازنگری در برنامه رسمی آموزشی و چه به صورت آموزش‌های تکمیلی، به خودی خود در راستای اهداف بلندمدت آموزشی نیز مفید خواهد بود. جداول جمع‌بندی نتایج دانشجویان نشان می‌دهد که به طور کلی اعلام نیاز دانشجویان از اعلام کاستی‌های اعضای هیئت علمی به صورت قابل توجهی کمتر است. بیشترین اتفاق نظر برای کاستی در زمینه ورود به حرفه میان دو گروه پرسش‌شونده مشاهده می‌شود که از اهمیت فراوان برخوردار است. همچنین بیشترین اختلاف آرا در زمینه تکمیل فرآیند تحصیل مشاهده می‌شود که می‌تواند با توجه به ویژگی‌ها و زاویه نگاه متفاوت میان این دو گروه، طبیعی قلمداد شود. اختلاف قابل توجه دیگر، در مورد ورود به فرآیند پژوهشی مشاهده می‌شود که می‌تواند حاصل عدم شناخت کامل دانشجویان از میزان اهمیت مهارت‌های لازم باشد.

نتایج اعلام نیاز به تکمیل آموزش (پرسش سوم)

در پاسخ سوال سوم، بررسی کمی نشان‌دهنده بیشترین احتیاج به آموزش‌های تکمیلی در زمینه مهارت‌های کاربرد تکنولوژی و کمترین احتیاج در زمینه مهارت‌های کاربردی طراحی، از نظر اعضای هیئت علمی دانشکده است. تفاوت این نتیجه با آنچه که در ارزیابی پرسش اول حاصل شده است را می‌توان (با توجه به ملاحظات آمده در برخی پرسش‌نامه‌ها) این‌گونه توضیح داد که مدرسان معتقد به لزوم پرداختن به آموزش کاربرد کامپیوتر در آموزش‌های آزاد هستند؛ درحالی‌که محل اصلی پرداختن به مهارت‌های طراحی را در آموزش‌های اصلی دانشکده می‌دانند. زمینه‌های مهارت‌های پژوهشی و دانش فنی و اجرایی، رتبه‌های بعدی را به خود اختصاص داده‌اند. در نگاهی به تعداد پیشنهادهای مطرح شده در هر زمینه، مهارت‌های پژوهشی در صدر موارد و دانش روزآمد و تکنولوژیک در پایین‌ترین موقعیت مشاهده می‌شوند. بدیهی است که دلیل این پراکندگی فارغ از ارزیابی‌های پیشین بوده و فراگیر بودن مسائل پژوهشی در همه رشته‌ها و مقاطع و تخصصی بودن دانش روزآمد و تکنولوژیک (از نظر برخی از پاسخ‌دهندگان) است.

از سوی دیگر هم در پرسش از تجربه دانشجویان و هم اعلام نیاز به تقویت آموزش‌ها، زمینه مهارت‌های کاربرد تکنولوژی (کامپیوتر) پیشنهاد است و این امر بیانگر تبعیت دانشجویان از محتوایی است که مراکز آموزش دانشگاهی و غیر دانشگاهی ارائه می‌دهند. همان اصلی که موجب تعریف طرح حاضر شده است. دانش فنی و اجرایی و مهارت‌های پژوهشی نزد دانشجویان دیگر رتبه‌ها را به خود اختصاص داده‌اند. کمترین اعلام نیاز از طرف دانشجویان، در زمینه دانش علمی و حقوقی انجام شده است که اختلاف قابل توجهی با آرای هیئت علمی دارد.

بنابراین علی‌رغم اختلاف رویکرد اساتید و دانشجویان به این مقوله‌ها در مرحله ارزیابی، هنگام اعلام نیاز به آموزش‌های تکمیلی سه زمینه مهارت‌های کاربرد تکنولوژی، دانش فنی و اجرایی و مهارت‌های پژوهشی، کاملاً مورد اتفاق نظر دو گروه است. زمینه‌هایی که کمترین توجه را از دو گروه کسب کرده‌اند، یعنی دانش علمی و حقوقی از طرف دانشجویان و دانش روزآمد و تکنولوژیک از طرف اعضای هیئت علمی، با توجه به اهمیت زیادی که از نظر گروه مقابل داشته، محل توجه جدی است.

نتیجه‌گیری

در نهایت باید گفت نتایج تجمیعی ارزیابی دانشکده نزد هر دو گروه پرسش‌شونده، نشان‌دهنده بالاترین امتیاز در زمینه بینش نظری، هنری و فلسفی است، که می‌تواند موید وضعیت مناسب این عرصه در آموزش‌های

رسمی دانشکده باشد. دانش فنی و اجرایی نیز زمینه مورد اتفاق نظر میان دو گروه پرسش‌شونده به عنوان زمینه‌ای دارای ارزیابی پایین است. زمینه مهارت‌های ترسیمی و دستی از طرف اعضای هیئت علمی به عنوان زمینه‌ای دارای ارزیابی بالا و زمینه‌های دانش روزآمد و تکنولوژیک و مهارت‌های کاربرد تکنولوژی نیز از نظر دانشجویان در پایین‌ترین سطوح ارزیابی قرار گرفته است، که با در نظر داشتن فرصت بهره‌مندی از آزمایشگاه‌ها، می‌تواند به زمینه‌ای مورد توجه بدل شود.

طبق نتایج تجمیعی پرسش از دستیابی به اهداف، بیشترین ضعف برای ورود به بازار کار از نظر دو گروه و ورود به فعالیت‌های پژوهشی از نظر اعضای هیئت علمی، دیده می‌شود. در نتیجه این پرسش از اعضای هیئت علمی که به تفکیک آموزش‌های پیش‌بینی نشده در برنامه درسی و آموزش‌های پرداخته نشده انجام شده است، همچنین مشخص شده است که علی‌رغم نزدیکی نتایج، سهم آموزش‌های پرداخته نشده بیشتر از آموزش‌های پیش‌بینی نشده است. بدین معنی که اجرای برنامه‌های مصوب نقش بیشتری نسبت به محتوای اولیه برنامه‌ها، در تعیین کاستی‌ها دارد.

نتایج کمی پرسش از نیاز به آموزش تکمیلی در زمینه‌های هشت‌گانه نشان‌دهنده اتفاق نظر دو گروه پاسخ‌دهنده در مورد مهارت‌های کاربرد تکنولوژی در رتبه اول و مهارت‌های پژوهشی و دانش فنی و اجرایی در رتبه بعدی است. در عین حال بیشترین اختلاف دیدگاه در مورد دانش علمی و حقوقی که از نظر اعضای هیئت علمی دارای اولویت است و دانش روزآمد و تکنولوژیک که از نظر دانشجویان مورد توجه است، مشاهده می‌شود.

به نظر می‌رسد در مجموع می‌توان گفت، دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه هنر با توجه به نتایج طرح پژوهشی آموزش‌های آزاد دانشکده باید با حفظ وضعیت مطلوب خود در زمینه‌های دانش نظری و توان ارائه دستی به زمینه‌های فنی - اجرایی و علمی - حقوقی، به منظور نزدیک کردن آموزش خود به فضای واقعی و تضمین موفقیت دانش‌آموختگان در فضای کار حرفه‌ای یا پژوهشی و به زمینه‌های مرتبط با تکنولوژی با توجه به اهمیت روزافزون این مقوله در معماری، به عنوان نیاز و پتانسیل قوی، توجه نشان دهد.

گفتنی است در صورتی که ارزیابی‌های مشابهی در دانشکده‌های دیگر معماری و شهرسازی نیز انجام پذیرد، امکان قیاس و تفکیک عوامل تاثیرگذار بر قوت‌ها و ضعف‌های آموزش، اعم از ویژگی‌های کلی برنامه‌های مصوب و شرایط عمومی رشته در کشور یا ویژگی‌های خاص دانشکده‌ها از جمله پیشینه، نام دانشگاه، ترکیب رشته‌ها و گرایش‌ها، موقعیت شهری، کیفیت معماری ابنیه، اساتید و رویکردها فراهم شده است و نتایج چنین پژوهش‌هایی بسیط‌تر و عمیق‌تر خواهد بود.

پی‌نوشت‌ها

۱. رجوع کنید به (سرمد و دیگران، ۱۳۹۵، ۱۴۱).
۲. برنامه‌های درسی مصوب وزارت علوم، برگرفته در تاریخ بهمن ۱۳۹۷ از نشانی اینترنتی:
<https://prog.msrt.ir/fa/grid/113/%D9%84%DB%8C%D8%B3%D8%AA-%DA%A9%D8%A7%D9%85%D9%84-%D8%B1%D8%B4%D8%AA%D9%87-%D9%87%D8%A7>
۳. رجوع کنید به طرح پژوهشی.
۴. رجوع کنید به طرح پژوهشی.

فهرست منابع

- اسلامی، غلامرضا (۱۳۹۲). درس گفتار مبانی نظری معماری، عینکمان را خودمان بسازیم. تهران: نشر علم معماری.
- بحرینی، سید حسین، و طبیبیان، منوچهر (۱۳۸۶). ارزیابی دوره آموزشی دکتری شهرسازی دانشگاه تهران طی دوره ۸۳-۱۳۷۳. هنرهای زیبا، ۳۰، ۱۳-۲۲.
- توکلی، یاسین، و سلطانی، اکبر (۱۳۹۴). بررسی و تحلیل مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان استاد آذربایجان شرقی و الزامات آن در برنامه درسی. پژوهش در برنامه‌ریزی درسی، ۴۷، ۹۰-۱۰۳.
- داستان‌پور، طیبه، کرم‌علیان، حسن، سرمدی، محمدرضا، و فرج‌الهی، مهران (۱۳۹۶). بررسی انطباق عناصر برنامه درسی مقطع کارشناسی نظام یادگیری الکترونیکی با آموزش‌های رویکرد سازنده‌گرایی از دیدگاه استادان و دانشجویان دانشگاه پیام نور. پژوهش در برنامه‌ریزی درسی، ۵۵، ۱۰۱-۱۱۱.
- رحمان‌پور، محمد، و نصر اصفهانی، احمدرضا (۱۳۹۲). روش‌شناسی پژوهش‌های داخلی و خارجی مربوط به حوزه برنامه‌ریزی درسی در آموزش عالی. نظریه و عمل در برنامه درسی، ۲، ۱۲۵-۱۴۸.
- سرمد، زهره، بازگان، عباس، و حجازی، الهه (۱۳۹۵). روش‌های تحقیق در علوم رفتاری. تهران: نشر آگه.
- کرمی، مرتضی، و فتاحی، هدی (۱۳۹۲). تغییر برنامه درسی آموزش عالی: (مورد: برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی آموزشی). مطالعات برنامه درسی آموزش عالی، ۷، ۱۱۰-۱۳۶.
- گروت، لیندا، و وانگ، دیوید (۱۳۹۴). روش‌های تحقیق در معماری (مترجم: علیرضا عینی‌فر). تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- لنگ، جان (۱۳۹۰). آفرینش نظریه‌های معماری (مترجم: علیرضا عینی‌فر). تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- معارف‌وند، زهرا، شمس، غلامرضا، و صباغیان، زهرا (۱۳۹۷). ارزیابی فرهنگ یادگیری دانشجویان رشته معماری دانشگاه شهید بهشتی (قوت‌ها و ضعف‌ها). مطالعات اندازه‌گیری و ارزشیابی آموزشی، ۲۱، ۱۵۹-۱۹۰.
- مفیدی، محمدرضا (۱۳۹۶). روش تحقیق در معماری، فرآیند تدوین پروپوزال، پایان‌نامه، مقاله. تهران: انتشارات سیمای دانش.
- میرریاحی، سعید (۱۳۸۸). سنجش مهارت‌های طراحی در آموزش معماری. صفا، ۴۹، ۶۱-۶۸.
- نقدبیشی، رضا، نجف‌پور، حامد، و نقدبیشی، الهام (۱۳۹۷). ارزیابی کیفیت آموزش معماری از منظر مدرسان (مطالعه موردی: دانشکده هنر و معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن). هویت شهر، ۳۶، ۴۷-۶۰.
- نورآبادی، سولماز، احمدی، پروین، دبیری اصفهانی، عذرا، و فراستخواه، مقصود (۱۳۹۳). ضرورت و امکان تغییر برنامه درسی مصوب نظام آموزش عالی ایران به برنامه درسی تلفیقی (مطالعه موردی: گرایش مدیریت آموزشی، دوره کارشناسی). آموزش و ارزشیابی، ۲۵، ۱۰۱-۱۲۲.

Evaluation of Education According to the Perspective of Faculty Members and Students in Faculty of Architecture and Urban Planning, University of Art

Punik Simoni

Assistant Professor, Department of Architecture, School of Architecture and Urban Planning, University of Art, Tehran, Iran
(Corresponding Author)

Maryam Abbasi

Ph.D. Candidate, Faculty of Spatial Planning, Technical University of Dortmund, Dortmund, Germany

Abstract

The Faculty of Architecture and Urban Planning of University of Art, like any other university faculty, needs an ongoing evaluation of education quality in order to make progress and succeed. This evaluation is based on curricula and their implementation, relationship with realistic and current issues of the profession, and faculty members' and students' perspective about the education. The purpose of this study is to evaluate the quality of education as a whole as well as separately in each department and degree program. The study includes the general strengths and weaknesses of education in the faculty, significant points about different disciplines and majors of each degree program, and the commonalities and differences between the professors' and students' views. The research strategy is qualitative and uses a combination of quantitative and qualitative methods. The method of data collection is a survey method that has been selected using a questionnaire. Descriptive and deductive analysis of data and contextual commentaries have been used. The main group of respondents, the faculty members, were questioned one by one, and the second large group, that is, the faculty students, were questioned randomly with an error coefficient of 0.06 in the Cochran's formula. Three common questions in the questionnaire of all groups are focused on the faculty evaluation. The first question evaluates the current state of the faculty in eight educational aims including: "Drawing and Manual Skills", "Technology Application Skills", "Applied Design Skills", "Scientific and Legal Knowledge", "Technical and Executive Knowledge", "Up-to-Date and Technological Knowledge" and "Theoretical, Artistic and Philosophical Insights". The second question is evaluating the effectiveness of academic education about the student's possible goals, which are divided into four categories: "Completing Current Program", "Continue to Study in Next Program", "Starting Professional Activity" and "Participating in Research Activities". The third question asks about the need for further education in open courses, for example, related to the same educational aims of the first question. The total results of the faculty evaluation for both groups of respondents show the highest score in "Theoretical, Artistic and Philosophical Insight" aim. "Technical and Executive Knowledge" is also a common aim with a low score between the two groups of respondents. "Drawing and Hand Skills" have a high score by faculty members, and "Up-To-Date and Technological Knowledge", "Using technology skills", are also at the lowest levels of evaluation by students. According to the total results of the question of achieving the goals, two groups mentioned: "Starting Professional Activity" as the most significant weakness, and faculty members consider "Participating in Research Activities", weakness as well. The quantitative results of the question for further education in the same fields of educational aims, indicate the consensus of the two respondent groups on the "Technology Application Skills" in the first place and "Research Skills" and "Technical and Executive Knowledge" in the next places. At the same time, the most significant difference is in "Scientific and Legal Knowledge", which is a priority for faculty members, and "Up-to-Date and Technological Knowledge", which is considered much more important for students.

Keywords: Architecture education, urban planning education, faculty of architecture and urban planning, University of Art, educational evaluation